

Utviklingsarbeid i Høgskolepedagogikk

Frafall i høyere utdanning

Erik Haugom og Kristian Brenden

November, 2015

Sammendrag

I vårt utviklingsprosjekt har vi fokusert på det å gi studentene en god start på sitt utdanningsforløp. Studier av frafallsproblemer i høyere utdanning viser nemlig at de aller første møtene studentene har med lærestedet, medstudenter, forelesere, studieleder, mm. er de viktigste i forhold til å forhindre frafall fra studiet. Vi har tatt utgangspunkt i denne innsikten i vårt utviklingsarbeid. Helt konkret har vi arbeidet med at hele HiL skal tilrettelegge for et mer helhetlig og gjennomtenkt opplegg rundt oppstarten. Tanken er at et slikt opplegg skal gi studenter mulighet til å bli godt kjent med innholdet i studiet de har startet på, hvilke forventninger som stilles, og bli kjent med medstudenter og fagansatte/studieleder. Som et ledd i arbeidet har vi utviklet en oppstartsopplegg for ett av studiene ved HiL som ligger tett opptil denne malen.

Oppstartsopplegget ble gjennomført for nye studenter som hadde startet på års- eller bachelor studier i økonomi og administrasjon ved høgskolen i Lillehammer. Det ble satt av to dager hvorav den ene gikk på litt generell informasjon, gruppearbeid med Quiz og Case og felles bespisning. På dag to ble casearbeidene presentert i grupper for fagstaben og en vinner av oppstartsopplegget kåret.

Senere på høsten foretok vi en evaluering av oppstartsopplegget ved en spørreundersøkelse. Resultatene i denne undersøkelsen viser at vi i stor grad har klart å oppfylle de målsetningene som er fastsatt av ledelsen. Gjennomsnittlig score på alle de målte forholdene er over «middels». Det viser seg imidlertid at de studentene som kjente medstudenter før de startet på studiet i gjennomsnittet vurderer alle forholdene mer positivt enn de som ikke kjente noen før studiestart. Dette gir oss en pekepinn på viktigheten av å bygge sosiale bånd tidlig i studieløpet da det kan tyde på at opplevd «tilfredshet» henger sterkt sammen med hvorvidt man kjenner noen eller ikke. Dette funnet ønsker vi å ta med oss i utviklingen av opplegget i årene fremover.

Antall ord: 6628 – uten tabeller, figurer og vedlegg (limt inn som bilder)

Innhold

Sammendrag	1
Innledning.....	3
Teori og tidligere forskning.....	4
Utviklingsarbeidet ved HiL: HiL Start 2015	5
HiL Start 2015: Prosessen med å utvikle konseptet for hele HiL	5
HiL Start 2015: Utvikle et konkret opplegg for ØKADM-studiet	7
Velkomst- og informasjonsmøte	8
Quiz-oppgaver i mindre grupper	9
Gjennomgang av quiz og bespisning.....	10
Arbeid med Case-oppgave i mindre grupper.....	10
Gjennomgang av Case-oppgaven med alle i fagstaben tilstede.....	11
Kåring av en vinner av Quiz og Case samlet.....	11
Evaluering av det pedagogiske opplegget: HiL Start 2015	12
Metode og data	12
Empiriske analyser	13
Oppsummering og implikasjoner	17
Referanser.....	18
Vedlegg 1: Manuskript til digital bildefortelling.....	19
Vedlegg 2: HiL Start 2015 – gruppebasert Quiz	20
Vedlegg 3: Caseoppgave og skjema for evaluering av grupper	38
Vedlegg 4: Spørreskjema benyttet til å evaluere HiL Start 2015	41
Vedlegg 5: Skjermdumper av kreativt materiale - youtube.com.....	44
Vedlegg 6: Skjermdumper av studiets Facebook side: HiLØkAd	45

Innledning

Frafallet i høyere utdanning i Norge er relativt høyt. Av studenter som startet på en Bachelorutdanning i Norge i 2005, hadde kun 42% fullført utdanningen på normert tid (tre år). Den totale andelen som hadde fullført bachelorgraden etter fem år var 58% av de som startet samme år (altså i 2005). Selv om dette tallet har gått noe opp i løpet av de siste fire årene¹, er det fremdeles under halvparten av studentene som starter på en bachelorgrad som fullfører på normert tid (SSB, 2015).

I mye av den forskningen som har blitt foretatt på frafall i høyere utdanning har det kommet frem at den aller første tiden ved lærestedet er svært viktig i forhold til å forklare hvor stor andel av studentene som blir værende og gjennomfører sine studier (Tinto 1993, Pascarella & Terenzini 2005, Astin 1993, i Sæthre, 2014). Faktisk er det slik at de tre første ukene er de aller viktigste for å forhindre frafall (Tinto 1993, i Sæthre 2014).

I vårt utviklingsarbeid har vi tatt utgangspunkt i denne innsikten og forsøkt å ha et spesielt fokus på den aller første tiden ved HiL. Arbeidet har gått ut på å: (1) etablere en bevissthet blant studieledere for de ulike studieretningene rundt det at oppstarten er viktig for å forhindre frafall. (2) Forsøke å få flest mulig til å implementere et konkret oppstartsopplegg som hadde til hensikt å imøtekomme noen på forhånd fastlagte målsetninger. (3) Konkret utvikling av et oppstartsopplegg for ett av studiene ved HiL (Økonomi og Administrasjonsstudiet). Selve formålet med utviklingsarbeidet har vært å skape et bedre læringsmiljø ved Høgskolen i Lillehammer gjennom at studentene får en god start på studieløpet.

Resten av denne rapporten er strukturert som følger. Neste kapittel går litt grundigere inn i teori og tidligere forskning på frafall generelt og fokuserer på oppstartsprosessen spesielt. Selve utviklingsarbeidet bygger på denne innsikten og blir beskrevet i detalj i kapittel 3. Her vil både prosessen med å få hele Høgskolen med på et felles prosjekt, og det spesifikke arbeidet med å utvikle opplegget for et av studiene, bli beskrevet. I kapittel 4 vil vi legge frem empiriske analyser som skal evaluere utviklingsarbeidet. Disse analysene er både basert på primærdata hentet inn kun for å evaluere årets opplegg, og data av mer sekundærkarakter med tanke på at de er hentet fra undersøkelser som går jevnlig fra år til år. I det siste kapitlet oppsummerer vi utviklingsarbeidet og peker samtidig på områder som vil være interessante å trekke inn for å gjøre det enda bedre i fremtiden.

¹ 47% av de som startet på en Bachelorgrad i 2009 fullførte på normert tid og andelen som hadde fullført graden etter fem år var 65%. Dette er en fremgang på 7%-poeng i forhold til de som startet i 2005.

Teori og tidligere forskning

Årsakene til frafall i høyere utdanning er mange. I en undersøkelse av hva som påvirket frafallet utført av Lotowski et al. (2004) skilte forfatterne mellom såkalte akademiske og ikke-akademiske faktorer. De fant at det var helt avgjørende med en integrert tilnærming hvor man skaper et miljø som tar hensyn til de sosiale- og følelsesmessige behovene til studentene, i tillegg til de akademiske. Sæthre (2002) understreker også viktigheten av å bli kjent med studentene man skal lære sammen med fra første dag: (Sæthre, 2014: 49):

«Studenter som kjenner hverandre, og blir trygge på hverandre, våger i større grad å ta aktiv del i undervisningen, og i tillegg vil de i mye større grad ta ansvar for hverandre.»

Tinto (1993, i Sæthre 2014) påpeker at studenters motivasjon, intensjon og lojalitet til utdanningen påvirkes av eksterne faktorer (som arbeidsmarked, familie og venner) og forhold ved selve lærestedet. Av sistnevnte fremheves spesielt møter med medstudenter, lærere og andre ansatte som viktige faktorer. I Norge er forskningen på frafallsproblematikken helt i startgropen (Sæthre, 2014), men undersøkelser viser at det i enkelte ekstreme tilfeller kan være et frafall på over 80% i løpet av bachelorgraden i Norge.

Sæthre (2014) påpeker at det i de aller fleste tilfeller er mest å hente på å innførte tiltak i de første ukene av første semester. Det at lærestedet tar ansvar for at studentene som skal lære sammen blir trygge på hverandre og lærestedet, anses som avgjørende for å minimere frafallet i løpet av den første tiden. Faktisk kan så mange som 40% av studentene falle utenfor dersom man ikke har noe godt «bli-kjent»-opplegg ved oppstarten av studiene. Viktigheten av den første tiden ved lærestedet underbygges også av Tinto (1993, i Sæthre 2014) som sier at de tre første ukene er det aller viktigste for å forhindre frafall.

Poenget med et oppstartsopplegg er imidlertid ikke bare at man skal bli kjent. Ønsket er at man også skal få med seg noe viktig informasjon og lære noe i forhold til godkjenning av studieplaner, emner, beliggenhet av viktige funksjoner ved høyskolen, digitale læringsplattformer, med mer. Ved et ønske om kombinasjon av læring og «bli kjent» kan «gruppearbeid» være en god arbeidsform. I litteraturen nevnes flere positive sider ved det å arbeide/lære i grupper. Blant annet viste en undersøkelse blant psykologistudenter at enkle tiltak for å styrke det sosiale miljøet, som for eksempel bruk av seminargrupper, medførte store gevinster i trivsel og læring (Lundin 2001, i Strømsø et al., 2006). Viktigheten av å skape et sosialt fellesskap rundt faglig arbeid blir også understreket av Studentspeilet (2005). En annen potentiel langsiktig gevinst er at et slikt innledende gruppearbeid kan være spiren til vennskap og sosiale bånd blant medstudenter som igjen kan gjøre det «vanskeligere» å hoppe av studiene senere. Isolert sett er det også slik at det å uttrykke et synspunkt i en gruppe gir trening i å forme egne resonnement og argumenter, selv om dette trolig sitter langt inne for mange ved det aller første møtet med de andre gruppemedlemmene.

Utviklingsarbeidet ved HiL: HiL Start 2015

HiL Start 2015: Prosessen med å utvikle konseptet for hele HiL

17. mars 2015 inviterte SOPP Ledelsen ved HiL, Studieadministrasjonen og LiST til seminar i Kvitfjell. På dette seminaret var hovedfokuset på hvordan ta vare på studentene som mennesker og studenter og hovedinnlegget ble holdt av Harald Åge Sæther fra UiB. Han presenterte den jobben de har gjort i ved det matematisk-naturvitenskaplige fakultet på UiB som han også har skrevet bok om: «Å tilrettelegge for at studenter skal lykkes» (REF).

Selv om vi ved HiL føler at vi jobber godt med å få studentene skal lykkes er det alltid mulig å bli bedre. Noe av det viktigste de hadde gjort i Bergen gikk på studiestarten. Alle aktørene (Ledelsen, studieadministrasjonen, LiST og SOPP) var enige om at vi burde utvikle oss på studiestarten ved HiL, da det å komme godt i gang er en forutsetning for å lykkes senere i studiet og livet. Studiestart er også for de fleste et endringspunkt der de kanskje flytter, møter mange nye mennesker, et nytt studie. I endringspunktet kan man komme direkte inn på gode veier, eller man kan komme litt skeivt ut og her er det mulig å forbedre opplegget som var. Studieadministrasjonen fikk i oppdrag å utrede et mulig nytt konsept for studiestart der målet er at studentene fortære skal finne ut hva de skal studere, De skal fortære se hva studier på en høyskole krever og de skal finne seg til rette i miljøet ved HiL. Fadderuken er et tiltak for oppstart som har fungert godt i mange år og målet er å bevare mest mulig av denne. Man blir derfor enige om at et nytt konsept må komme i tillegg til fadderuken. Fadderuken fungerer godt for mange av studentene, men for de som sliter med å finne seg til rette i nye miljø kan fadderuken bli en start som gjør at man kommer på etterskudd allerede fra start. Fadderuken er frivillig, men for mange gjør den at man vet lite om studiet og det å studere etter en uke. Man blir derfor enige om at en ny HiL start bør komme i forkant av fadderuken.

Med dette utgangspunktet foreslår studieadministrasjonen følgende opplegg:

HiL start (internt navn for å vise at det er noe annet enn fadderuken) med obligatorisk oppmøte mandag og tirsdag (17+18. August) Hil start avslutter kl 12 tirsdag før det så blir offisiell åpning fra 1330 etterfulgt av fadderuken resten av uken til søndag med undervisning fra 9-15 onsdag-fredag som tidligere. For at fagavdelingen skulle få et eksempel på hva man kunne putte inn i hilstart ble det utarbeidet et forslag som følger:

- 10-12 oppmøte på HiL der fagmiljøet/studieleder ønsker velkommen og avholder opprop på hvem som møter. Her informeres det om studiets mål, oppbygging og muligheter. Avslutter med å dele inn deling i grupper
- 12-13 Lunsj og bli kjent i gruppene. Navneleker for gruppene der målet er at alle skal bli litt kjent med noen.

- 13-15 Quiz der de som gruppe skal svare på ulike spørsmål som både går på studiet, HiL og det å være student
- 15-16 Studentene får en faglig oppgave som de skal løse i gruppen. Oppgaven skal være «typisk» for sitt studie og skal i størst mulig grad inneholde utfordringer fra ulike elementer av studiet. Denne oppgaven kan de bruke hele kvelden på å jobbe med.
- Tirsdag 9-1130 gjennomgang av gruppeoppgave. Her skal studentene møte flest mulig av de faglige ansatte som skal bli kjent med studentene og deres svar på oppgaven.
- 1130-1330 lunsj servert av HiL
- 1330 offisiell åpning i amfiet for alle nye studenter etterfulgt av fadderuke

Bakgrunnen for disse valgene var blant annet dette:

- Dette skal være obligatorisk for alle
 - o Mange studenter tar «ferie» første uken
 - o De som er usikre sosialt må være med
 - o Dette skal gi et grunnlag for videre arbeid
- Det skal være et opplegg som i størst mulig grunn skjer uten alkohol
 - o Det skal inkludere alle
 - o Fokus på fag og mennesker
 - o Derfor jobbing på kveld og presentasjon tidlig på torsdag
- Alle skal bli kjent med noen
 - o Begynner med mindre grupper der alle skal kunne navn på alle
 - o I gruppearbeidet må man jobbe med alle og derigjennom bli kjent
 - o Ved en felles utfordring så blir det en «vi-følelse»
- De skal få mer informasjon om sitt studie
 - o Hva skal vi lære
 - o Hva kan det brukes til
 - o Oppbyggingen av emner og innhold
 - o Muligheter etter endt studie
- Hva er det å være student
 - o Hvordan må man jobbe for å lykkes med studier
 - o Hvilke formelle og uformelle krav ligger på studenter
 - o Hva skiller studenter fra elever

Målet er at det skal bli mindre frafall, men det frafallet som er kan gjerne komme tidligst mulig i studiet. Også den sosiale fasiliteringen som er gjennom gruppen skal kunne forhindre frafall. Forhåpentlig får også studentene gjennom HiL start mer motivasjon for å jobbe godt med studiene, men også sosiale føtter å stå på som gjør at det lærer mer. Det å trives på studiet er også et viktig mål og da både faglig

og sosialt. Det å vite mer om hvordan man studerer gjør også at man får en bedre studietid og og mer utbytte.

Opplegget er laget for å få i gang gruppeprosessen (forming fasen beskrevet side 74 i Levin og Rolfsen (2004) med henvisning til Tuckmann & Jensen (1977)). Det er gjort ved obligatorisk oppmøte og arbeid i fysiske grupper da den fysiske nærværet «øker graden av sosial kontakt og verdsetting og potensialet for etablering av bekjentskap eller vennskap» (Bø & Schiefloe, 2007:81).

Vet å utføre en oppgave sammen må de nødvendigvis kommunisere i ordets opprinnelige mening (communicare=å gjøre sammen, (Tveiten, 2013:124)) og det gjør at de gruppen blir en gruppe. «Grupper etablerer rask strukturer som bidrar til å forenkle og effektivisere både samhandling medlemmene imellom og i gruppens forhold til omverden» (Sjøvold, 2006:95) og det å få alle nye studenter med på lasset har vært viktig med HiLstart. Derfor kommer den før fadderuka og er obligatorisk for alle.

I neste avsnitt vil vi beskrive mer i detalj det konkrete opplegget som ble utviklet for ØKADM-studiet. Siden dette skulle være en del av vårt utviklingsprosjekt forsøkte vi å legge dette opplegget så tett opp til det på forhånd definerte opplegget som mulig.

HiL Start 2015: Utvikle et konkret opplegg for ØKADM-studiet

Tinto (1993, i Sæthre 2014) påpeker at studenters motivasjon, intensjon og lojalitet til utdanningen påvirkes av eksterne faktorer (som arbeidsmarked, familie og venner) og forhold ved selve lærestedet. Av sistnevnte fremheves spesielt møter med medstudenter, lærere og andre ansatte.

I forbindelse med utformingen av årets HiL Start for ØKADM-studiet forsøkte vi å ha dette i bakhodet. Vi ønsket samtidig å konstruere et opplegg som på best mulig grad skulle oppfylle de målsetningene ledelsen har fastlagt for nye studenter ved HiL. Disse målsetningene lød som følger:

- at studentene skal føle seg velkommen til et godt studie
- at studentene blir kjent med hverandre og fagansatte samt studieleder
- at studentene blir kjent med ulike praktiske info om studiet og HiL
- at studentene blir kjent med studiets innhold og forventning

Opplegget som ble designet for ØKADM-studiet bestod av flere delelementer over to dager².

- Velkomst- og informasjonsmøte – formelt mottak og «peptalk» (dag 1)
- Quizoppgaver i mindre grupper (dag 1)
- Gjennomgang av Quiz og bespisning (dag 1)

² Studieleder på ØKADM-studiet laget i tillegg en video med en slags guidet omvisning ved Høgskolen slik at nye studenter skulle kunne se hvordan det ser ut allerede før man kom. Dette var ikke formelt en del av HiL Start opplegget, men videoen kan sees i sin helhet her: <https://www.youtube.com/watch?v=Y5UN9neFwVM>.

- Arbeid med Case-oppgave i mindre grupper (dag 1)
- Gjennomgang av Case-oppgaven med alle i fagstaben tilstede (dag 2)
- Kåring av en vinner av Quiz og Case samlet (dag 2)

De ulike elementene blir beskrevet litt mer inngående i det følgende.

Velkomst- og informasjonsmøte

Denne delen av HiL Start 2015 for ØKADM hadde til hensikt å ta i mot studentene på en seriøs og god måte. Dette første møtet hadde følgende struktur:

- Velkommen
- Opprop
- Litt informasjon om studiet
 - Bildefortelling
 - Emner Høst 2015
 - Pensumlitteratur
- Litt generell info:
 - Fronter
 - LiSt
 - “Sosialt”
 - Gode råd
 - Noen tips fra studieveileder Kristian Brenden
- Plan for resten av dagen, morgendagen og uken(e) som kommer

På dette første møtet forsøkte jeg å holde informasjonen på et overordnet nivå uten å gå veldig i detaljer. For å lage en litt mykere tilnærming til informasjonen om studiet laget jeg også en digital bildefortelling etter inspirasjon fra noen av kursdeltakerne på emnet Høgskolepedagogikk³. Denne digitale historien skulle forsøke å gi en kort og konsis beskrivelse av det studiet studentene nettopp hadde startet på. Den skulle også ha til hensikt å motivere studentene for å arbeide godt med studiene allerede fra oppstarten.

Etter den korte bildefortellingen ble annen viktig informasjon gitt, slik som: hvor studentene finner pensumlitteraturen, hvilke digitale læringsplattformer som benyttes, oppfordring om å bidra i tillitsverv, og sosiale plattformer som tilbys på studiet. I tillegg ble det vist en kort video fra TED om hvordan man kan lykkes innenfor ulike områder. Velkomst- og informasjonsmøtet ble avsluttet med inndeling i

³ Flere slike digitale bildefortellinger ble gjennomgått under samlingen på Gjøvik i mai 2015. Den digitale bildefortellingen kan ses på følgende internett adresse: https://www.youtube.com/watch?v=kHA1t3I_qcM. Manuskriptet til den digitale video-fortellingen er vedlagt i vedlegg 1.

mindre grupper for senere arbeid med Quiz og Case og en konkret presentasjon av planen for resten av den første dagen.

Quiz-oppgaver i mindre grupper

En quiz hadde blitt utarbeidet som studentene skulle løse i (tilfeldig valgte) grupper.

Hovedhensikten med Quizen var derfor at studentene skulle få mulighet til å bli kjent både med hverandre og med høyskolen ved å i fellesskap finne løsningen på totalt 30 oppgaver. I tillegg ønsket vi å legge til rette for at de øvrige målsetningene fastsatt av ledelsen skulle oppnås gjennom arbeidet med quizen. Quizen inneholdt derfor spørsmål knyttet til⁴:

- Studierelaterte forhold, som:
 - Arbeidskrav
 - Studiepoeng
 - Emner de skal igjennom
 - Litteratursøk
- Kjennskap til fagstab:
 - Hvilke fagansatte som har ansvar for ulike emner
- Nøtter knyttet til økonomifag:
 - Finne pris på en vare
 - Støvsugersalg
 - Prosentregning
 - Vekstfaktor
 - Kronekurs
 - Betydning av ordet økonomi
 - Nobelpris
- Kjennskap til lokalene ved HiL:
 - Finne lesesalen
 - Plassering av kunst
 - Plassering av auditorier mm.
- Generelle nøtter:
 - Lillehammer OL
 - Sokkesortering

På denne måten åpnet vi for å slå flere fluer i én smekk: (1) Studentene fikk jobbe sammen i mindre grupper og fikk dermed mulighet til å bli godt kjent med noen få medstudenter. (2) Spørsmålene

⁴ Quizen kan i sin helhet leses på følgende lenke: Vi legger også ved quizen mot slutten av

utfordret faglig, og (3) viktig studierelatert informasjon ble innbakt som spørsmål, noe som gjorde at studentene aktivt måtte oppsøke denne informasjonen og dermed fikk de en repetisjon av hva som ble sagt på velkomstmøtet, (4) studentene måtte fysisk bevege seg rundt på høgskolen for å finne de ulike kunstverkene, audioriene og andre ting det ble spurt om i oppgavene.

Gjennomgang av quiz og bespising

Studentene fikk god tid til å jobbe med alle spørsmålene i quizen og ble bedt om å levere inn svarene elektronisk med en konkret tidsfrist. Alle gruppene rakk tidsfristen med god margin. Etter dette ble det foretatt en gjennomgang av de riktige svarene i plenum. Under denne seansen ble det også servert mat fra en av byens pizzarestauranter. Denne seansen utgjorde avslutningen på den delen av opplegget for dag 1 som var felles. Studentene var imidlertid ikke ferdige da de også hadde fått i oppgave å arbeide med et konkret case.

Arbeid med Case-oppgave i mindre grupper

Del 2 av gruppearbeidet gikk ut på å arbeide med et konkret case. Case-metoden beskrives av Pettersen (2005) som handlingsorientert og er dermed gunstig for å aktivisere studentene rundt en konkret problemstilling. Selv om forholdene rundt oppstarten ikke ga rom for å gi studentene mulighet til å forberede seg nevneverdig (steg 1 i casemetoden), føler vi likevel casemetoden var hensiktsmessig i denne settingen. Steg 3 i prosessen ble realisert ved at arbeidet med caset skulle presenteres for fagstaben dagen etter. Case-oppgaven er gjengitt i korte trekk her og kan finnes i sin helhet i vedlegg 3.

- Caset består i å komme opp med et nytt produkt eller en ny tjeneste som skal kunne lanseres i et (tenkt) marked!
- Stikkord:
 - Nyskapende (innovativt)
 - Nyttig (behov)
 - Pris (skal kunne dokumentere til en viss grad en fornuftig pris)
 - Marked (skal dokumentere at det er et marked for produktet/tjenesten)
 - Salg og markedsføring (tanker rundt hvordan produktet kan selges, distribueres og markedsføres)

En viktig grunn for at nettopp lansering av et nytt produkt/tjeneste ble valgt som tema var at dette er noe som kan skape involvering og engasjement uten at man nødvendigvis har mye forkunnskaper. Samtidig krever den senere analysen at man evner å sette seg noe inn i faglige forhold tom pris, marked, salg og markedsføring. En annen grunn for at dette temaet ble valgt var relatert til revitaliseringen av Master i Innovasjon ved avdelingen ØKORG. Ved å fremheve dette allerede ved oppstarten på bachelor har man

i alle fall bevisstgjort studentene om at det er mulig å gå et 5 års løp ved HiL når man har startet på bachelor i økonomi og administrasjon.

Gjennomgang av Case-oppgaven med alle i fagstaben tilstede

Dag 2 av oppstartsopplegget startet med en gjennomgang av det de ulike gruppene hadde arbeidet med i forhold til det konkrete caset som ble utdelt dagen før. Evalueringen av dette arbeidet foregikk ved at hele studentmassen ble inndelt i to store grupper. I hver store gruppe var det totalt 10 mindre grupper (de samme gruppene som hadde jobbet sammen med quiz og case også dagen før). Alle i fagstaben gikk så rundt og småsnakket med de 10 forskjellige gruppene og ga en score mellom 1 og 30 for hvor godt de syntes studentene hadde løst arbeidet med caset. Ideen med denne seansen var at studentene skulle få muligheten til å møte fagstaben ved studiet og dermed ha et ansikt å forbinde med de ulike emnene allerede fra starten. Tilbakemeldingene fra studenter og fagstaben generelt var at dette opplegget var givende og moro. I ettertid ser jeg imidlertid at tidsskjemaet ble noe knapt da alle 20 gruppene skulle evaluere i løpet av ca 1 time. I tillegg skulle alle gruppene evalueres samlet på cirka 10 minutter. Dette kommer jeg tilbake til under neste punkt.

Kåring av en vinner av Quiz og Case samlet

Vinneren av årets HiL Start for ØKADM studiet skulle være den gruppen som oppnådde den høyeste scoren for både Quiz og Case samlet sett. Både Quiz og Case ble evaluert ved å benytte Google Forms som er et gratis fleksibelt nettbasert evalueringsskjema⁵. Jeg hadde på forhånd lagt inn en løsningsnøkkel for Quizen, mens case-evalueringene fra fagstaben måtte foregå raskt og interaktivt rett etter at presentasjonene var ferdige. Fagstaben fikk da en lenke oppgitt av meg hvor de måtte gå inn for å gi hver gruppen poengsum. Når dette var gjort sendte de inn skjemaet og jeg kunne beregne et gjennomsnitt for alle gruppene. Kåringen av en vinner kunne dermed foregå ca 10 minutter etter at gruppepresentasjonene var ferdige.

⁵ Mer informasjon om Google Forms finner du her: https://www.google.com/intl/nb_no/forms/about/

Evaluering av det pedagogiske opplegget: HiL Start 2015

Metode og data

For å evaluere opplegget i forbindelse med HiL Start 2015 har vi benyttet kvantitative metoder (primært deskriptive analyser) ved at vi har analysert data innhentet via spørreskjemaer. Dataene vi benytter i analysene er hentet fra to forskjellige datakilder: (1) primærdata innhentet fra vår egne utformede spørreundersøkelse og (2) sekundærdata fra rekrutterings og studiestartundersøkelsen som blir gjennomført hvert år. I vår egen undersøkelse ønsket vi å inkludere spørsmål som tok for seg i hvilken grad studentene følte at de overordnede målene fastsatt av ledelsen hadde blitt oppfylt (som gjengitt i forrige kapittel). Til dette benyttet vi utsagn som gikk direkte på de ulike målsetningene og en såkalt likert-skala som gikk fra 1 – 7. Spørreskjemaet ligger vedlagt i vedlegg 4.

Vi ønsket også å kontrollere for:

- Hvorvidt man hadde studert ved HiL tidligere
- Hvorvidt man kjente medstudenter før oppstart
- Hvorvidt man kjente andre studenter på HiL før oppstart

Vi tok også med helt enkel bakgrunnsinformasjon på kjønn og alder. Spørreundersøkelsen var åpen fra den 9. september frem til den 16. oktober og i løpet av denne perioden fikk inn totalt 57 svar. En kort oppsummering av datamaterialet er gitt i tabell 1 under.

Studieretning	Antall (N)	Kjønn (kvinneandel)	Alder	Kjennskap andre studenter HiL
Økonomi og Administrasjon	57	59.6 %	20.6	84.2 %

Tabell 1: Oversikt over respondenter i den empiriske undersøkelsen.

Tabellen viser at ca 6 av 10 studenter ved ØKADM-studiet er kvinner og gjennomsnittsalderen på de som starter ved studiet er på 20.6 år. Det er i tillegg verdt å merke seg at hele 84.2% av de som deltok i denne undersøkelsen kjente andre studenter ved HiL da de startet på studiet. I tillegg kan det nevnes at over halvparten (53%) også kjente studenter ved samme studieretning (ØKADM) før de begynte på studiet.

De andre dataene vi har valgt å benytte for å evaluere HiL Start 2015 er hentet fra rekrutterings og studiestartundersøkelsen som blir gjennomført hvert år. Årsaken til at vi ønsket å benytte data fra denne spørreundersøkelsen i tillegg er at man da vil få muligheten til å måle «samme» studenter over flere år. Vi vil dermed kunne sammenligne hva årets ØKADM-kull svarte sett i forhold til tidligere års ØKADM-kull (2014 og 2012). Fra denne relativt omfattende undersøkelsen er det tre spørsmål vi mener er spesielt relevante: (1) «Fikk du god informasjon om studiet?», (2) «Fikk du god informasjon om de forventninger HiL har til deg som student?», (3) «Jeg tror jeg lett vil finne meg til rette i miljøet ved HiL». Disse

spørsmålene ble i alle tilfeller stilt med svar-skala fra 1 – 5 hvor 5 tilsvarer den verdien med størst grad av tilfredshet.

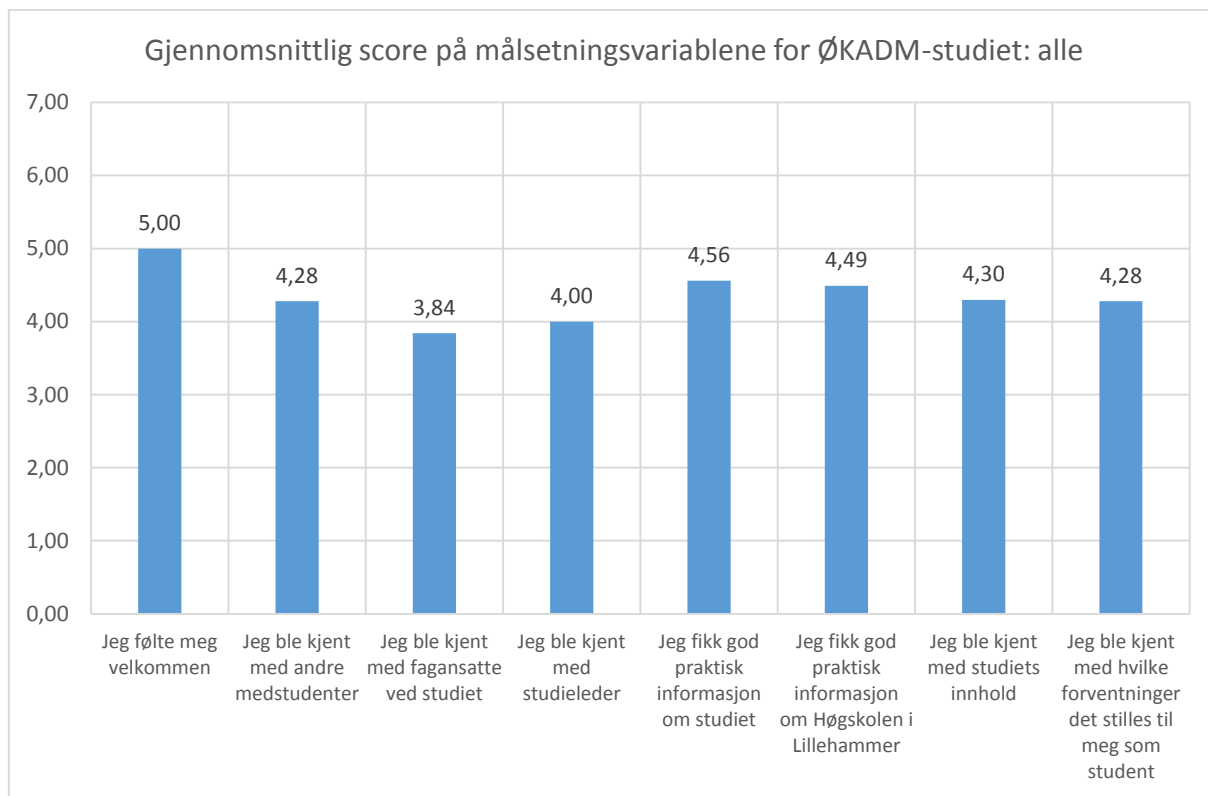
Empiriske analyser

De empiriske analysene går i all hovedsak ut på å beskrive oppnådd gjennomsnittsscore på de ulike variablene vi har med i analysene. Figur 1 illustrerer oppnådd gjennomsnittsscore på alle «målsetningsvariablene» i vår undersøkelse. Skalaen går fra 1 – 7, slik at en gjennomsnittsscore på 4 angir et slags hverken/eller nivå. En score høyere enn dette angir at studentene er noe mer fornøyd enn misfornøyd og vice versa.

Av figuren ser vi at de aller fleste målte forholdene oppnådde en gjennomsnittlig score på høyere enn 4. Unntakene er variablene som måler i hvilken grad studentene følte de ble kjent med de fagansatte og studieleder. Dette er forståelig i og med at tiden studentene benyttet sammen med studieleder (Erik Haugom) og resten av fagstaben var relativt liten. De fagansatte stilte opp på gjennomgangen av quiz, men tiden hver gruppe fikk til å presentere sitt case var maksimalt tre minutter per fagansatt. Studieleder var med studentene større deler av dag 1 og det er derfor naturlig at denne scorer noe høyere. Allikevel kan man si at disse to variablene scorer noe lavt.

Variabelen som måler i hvilken grad studentene føler seg velkommen scorer høyest av alle de målte forholdene. Med en gjennomsnittsscore på 5 tyder dette på at de fleste studentene fikk en god velkomst til det nye studiet.

Også variablene som måler i hvilken grad studentene opplevde at de fikk god praktisk informasjon om studiet (4.56) og Høgskolen i Lillehammer (4.49) oppnådde en relativt sett god score. Kjennskap til studiets innhold (4.30) og kjennskap til hvilke forventninger som stilles (4.28) scoret noe lavere, men i gjennomsnitt lå også disse to over midten på skalaen.

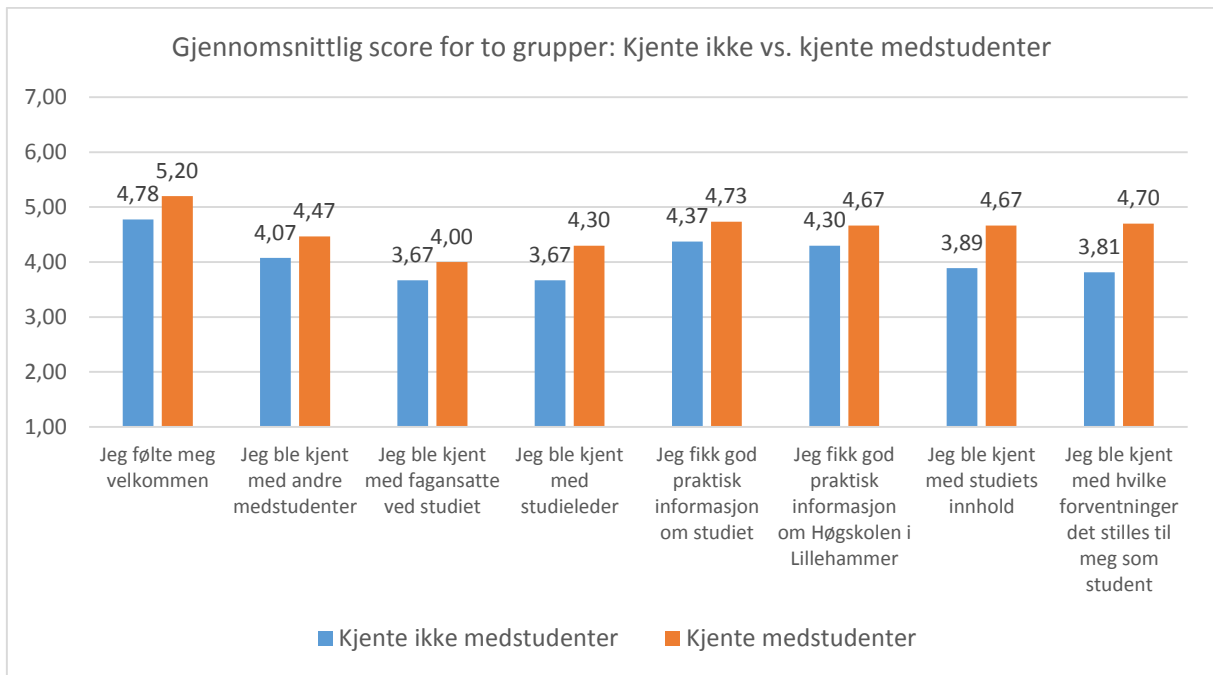

Figur 1: Gjennomsnittlig score på variablene som går måloppnåelse i forhold til HiL Start

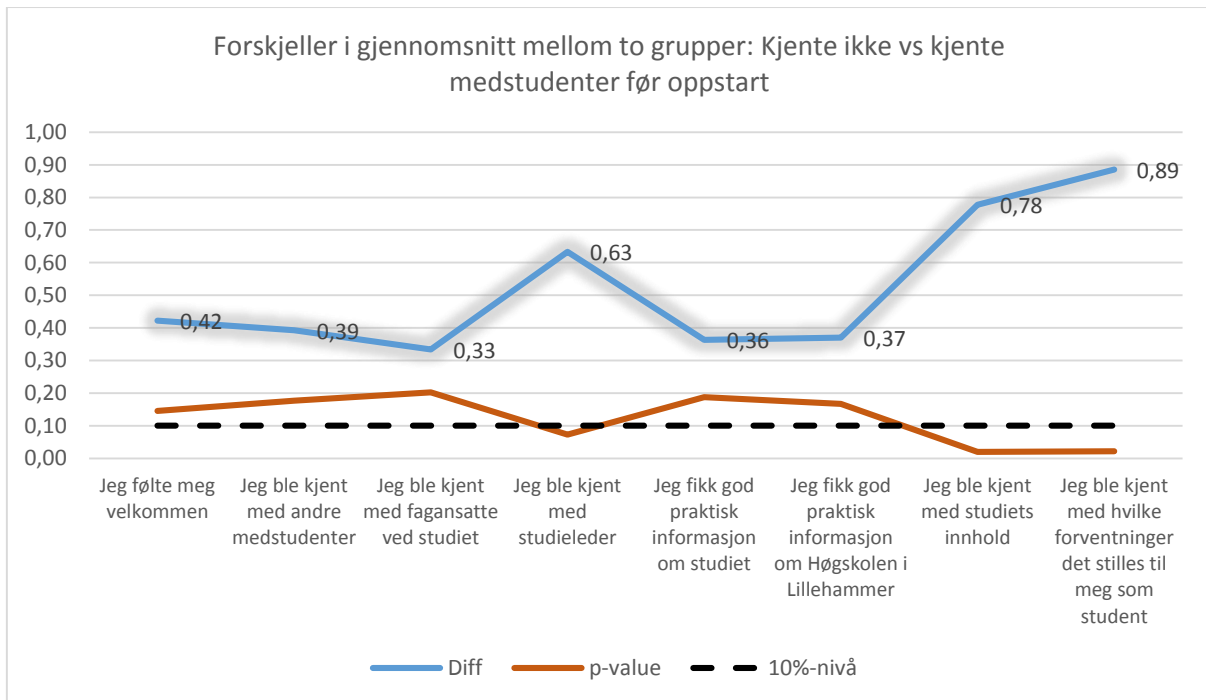
Figur 2 viser samme oversikt, men nå sammenligner vi de som kjente studenter før oppstarten (30 respondenter) med de som ikke gjorde det (27 respondenter). Resultatene viser tydelig at de som kjente medstudenter på samme studie har et mer positivt inntrykk på alle de målte områdene. Forskjellene i gjennomsnitt er til dels store på tvers av de to gruppene.

I figur 3 har vi plottet differansen i gjennomsnitt og i tillegg har vi evaluert hvorvidt forskjellene er så store at vi med en viss grad av sikkerhet kan utelukke at det skyldes tilfeldig variasjon i dataene⁶. Vi ser av denne figuren at for tre av variablene er det slik at forskjellene er så store at vi med over 95% sikkerhet kan si at de ikke skyldes tilfeldige variasjoner fordi vi jobber med et utvalg. Disse variablene er: (1) Jeg ble kjent med studieleder, (2) Jeg ble kjent med studiets innhold og (3) Jeg ble kjent med hvilke forventninger det stilles til meg som student. Det er ikke godt å ha noe klart svar på hvorfor akkurat

⁶ For å undersøke dette benyttet vi bare en enkelt t-test hvor hypotesen er at gjennomsnittet i de to gruppene er like (H_0 : Differansen i gjennomsnittene for de to gruppene = 0).

Figur 2: Gjennomsnittlig score på variablene som går måloppnåelse i forhold til HiL Start for to grupper: (1) Kjente ikke medstudenter fra samme studium før oppstart (blå søyler), og (2) kjente medstudenter fra samme studium før oppstart (oransje søyler).

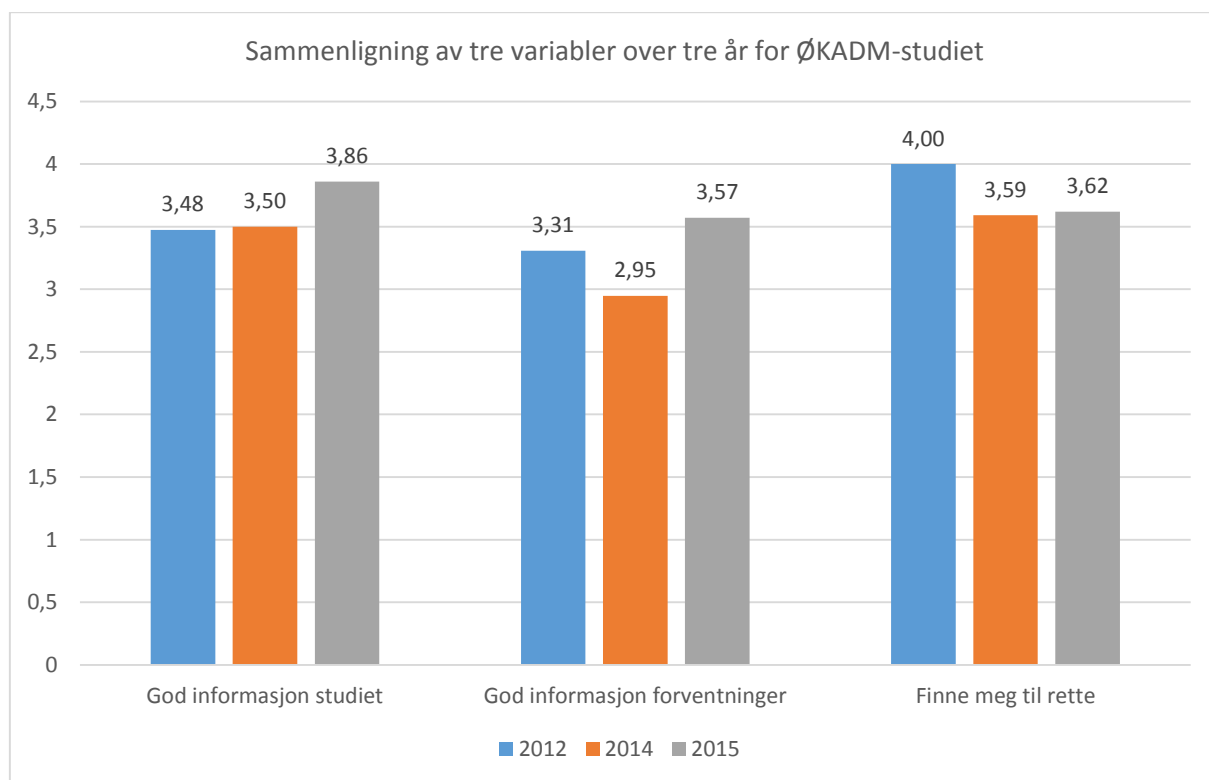

Figur 3: Forskjeller i gjennomsnitt mellom gruppen som kjente medstudenter på samme studium og de som ikke gjorde det før oppstart (blå linje). Rød linje angir p-verdier for en ensidig t-test (H_0 : forskjell i gjennomsnitt = 0).

disse variablene slår ut. Vi har derfor summert opp alle variablene i en «totalscore» og testet forskjellen i gjennomsnitt mellom de to gruppene også for denne aggregerte variabelen.

Resultatene viser en forskjell i gjennomsnitt på 4.17 (36,73 – 32,55) og denne forskjellen er signifikant på et 10% nivå. Det ser med andre ord ut til at det å kjenne medstudenter ved samme studium før oppstart gjør at man i overveiende grad vurderer oppstartsopplegget som positivt, i alle fall for økonomistudentene⁷.

For å undersøke hvorvidt den nye HiL Starten har hatt en effekt sammenlignet med tidligere års resultater har vi trukket ut tre variabler som blir målt hvert i rekrutterings og studiestartundersøkelsen. Figur 4 viser utviklingen over tid (2012, 2014, 2015) for disse tre variablene. Resultatene viser at det er en fremgang på to av variablene: (1) «God informasjon om studiet», og (2) «God informasjon om hvilke forventninger som stilles til meg som student». Den siste variabelen viser et tilnærmet uendret nivå fra i fjor og noe nedgang fra 2012. Forskjellene i gjennomsnittet for den første variabelen («God informasjon om studiet») er ikke signifikant for årene 2014 og 2015, men mellom 2012 og 2015 er fremgangen signifikant på et 5% nivå (ensidig). For den andre aktuelle variabelen er forskjellene i gjennomsnittsnivåene signifikante på et 10% signifikansnivå (ensidig).

⁷ Vi har gjennomført undersøkelsen også for studenter fra andre studier. Vi finner ikke de samme forskjellene mellom studenter som kjente/ikke kjente medstudenter ved oppstart. Responsraten for disse studiene er imidlertid generelt sett lav og undersøkelsen ble sendt ut senere enn til ØKADM-studentene. I tillegg er andelen studenter med kjennskap til andre studenter lavere enn hos ØKADM og det er derfor vanskeligere å trekke noen sikre slutninger rundt dette for gruppen av øvrige studenter.

Forskjellene i gjennomsnitt for den siste variabelen («finne meg til rette») er ikke signifikant mellom 2015 og 2014, men mellom 2015 og 2012 ser vi en nedgang som er signifikant på et 10% nivå (ensidig). Hva denne nedgangen skyldes er det vanskelig å spekulere i, men det kan tenkes at man ikke har lyktes å arbeide godt nok med at studentene skal bli bedre kjent også etter oppstartsuka.

Oppsummering og implikasjoner

Dette utviklingsarbeidet har satt fokus på frafallsproblematikken i høyere utdanning. Tidligere studier viser at den aller første tiden ved lærestedet er avgjørende for at flest mulig skal bli med videre. Det å skape gode sosiale bånd tidlig er en av de viktigste tingene som trekkes frem i så måte. Denne innsikten har vi forsøkt å ta på alvor gjennom å utvikle rammer for en samordnet oppstart for hele høgskolen generelt og et konkret opplegg for et studium spesielt.

Arbeidet med å utvikle rammene for hele HiL generelt har gitt resultater i form av at nesten alle studieretninger valgte å følge den nye malen. Totalt set...

Opplegget som ble utarbeidet i forhold til ØKADM-studiet har nok ligget tettest opptil malen for hvordan en HiL-start skulle seg ut. Resultatene av evalueringene tyder på at man i stor grad har greid å oppnå de målsetningene som har blitt fastsatt av ledelsen. Men det finnes fremdeles muligheter for forbedringer. Først og fremst viser det seg som svært viktig i tidligere forskning at studentene knytter sosiale bånd til medstudenter og at man også lærer fagstaben å kjenne. I vår undersøkelse kan dette delvis underbygges ved at vi ser at de som allerede kjenner medstudenter på studiet evaluerer opplegget høyere i gjennomsnitt enn de som ikke gjør det. Det kan med andre ord tyde på at det at man kjenner noen studenter fra før gjør at man får en større glede / mer positiv opplevelse av det som skjer, i forhold til om man ikke kjenner noen fra før. Det å bygge et godt læringsmiljø gjennom at studentene raskt lærer hverandre å kjenne blir derfor viktig i årene fremover.

Mer kan også gjøres i forhold til at studentene skal bli bedre kjent med fagstaben. Her tenker vi konkret på at man setter av litt bedre tid til at de ulike emneansvarlige kan gå rundt og snakke med studentene ved evaluering av case-arbeid.

Når vi vet at det er en så sterk sammenheng mellom det å bli kjent med studenter/fagansatte og det å droppe ut av studiet anser vi først og fremst dette som det viktigste området å fokusere enda sterkere på i fremtiden. Her vil en mulighet være å benytte det som kalles for kafédialog som både et pedagogisk verktøy (Brown & Isaacs (2005) i Elvekrok og Haugland Smith (2013)), men spesielt i forhold til å legge til rette for at studentene skal møte, og få mulighet til å bli kjent med, flere studenter i løpet av den aller første tiden. Dette verktøyet legger spesielt til rette for muntlig samarbeid i små grupper og vi anser det som en interessant kandidat i forhold til å utvikle oppstartsopplegget videre.

Referanser

- Astin, A.W. (1993) *What Matters in College: Four Critical Years Revisited*. San Francisco: Jossey-Bass
- Bø, I., & Schiefloe, P. M. (2007). *Sosiale landskap og sosial kapital. Innføring i nettverkstenkning*. Norge: Universitetsforlaget.
- DeBerard, M. Scott, Glen I. Spielmans, and Deana C. Julka. "Predictors Of Academic Achievement And Retention Amongcollege Freshmen: A Longitudinal Study." *College Student Journal* 38.1 (2004): 66-80. Academic Search Premier. Web. 20 Apr. 2012.
- Elvekrok, I. & Haugland Smith, K. (2013). Kafédialog som pedagogisk verktøy, *Uniped* 36(2), 25-37.
- Levin, M., & Rolfsen, M. (2004). *Arbeid i team. Læring og utvikling i team*. Norge: Fagbokforlaget
- Lotowski V. A., Robbins, S. B., Noeth, R. J. (2004). *The role of Academic and Non-Academic Factors in Improving College Retention*, ACT Policy Report, ACT, Inc.
- Lundin Kvaalem, I. (2001): Effekten av tiltak på studieforhold og det sosiale miljøet på psykologi grunnfag. Sluttrapport. Studentsamskipnaden i Oslo. Studie- og forskningsadministrativ avdeling, Universitetet i Oslo, i Strømsø, H. I., Hofgaard Lycke, K., & Lauvås, P. (2006). *Når læring er det viktigste – Undervisning i høyere utdanning*. Oslo: J.W. Cappelens Forlag AS
- Pascarella, E. & Terenzini, P. (1991) *How College Affects Students: Findings and Insights from Twenty Years of Research*, San Francisco, Jossey-Bass Inc.
- Pettersen, R. C. (2005). *Kvalitetslæring i høgere utdanning – Innføring i problem- og praksisbasert didaktikk*, Universitetsforlaget, Oslo
- Sjøvold, E. (2006). *Teamet. Utvikling, effektivitet og endring i grupper*. Norge: Universitetsforlaget.
- SSB. 2015. Gjennomstrømming i høyere utdanning. Hentet fra:
<https://www.ssb.no/statistikbanken/selectout/pivot.asp?checked=true>
- Strømsø, H. I., Hofgaard Lycke, K., & Lauvås, P. (2006). *Når læring er det viktigste – Undervisning i høyere utdanning*. Oslo: J.W. Cappelens Forlag AS
- Sæthre, 2002. Vi bryr oss! Et tiltak I førstesemesteret, Delrapport 2 I Studie- og løpsprosjektet
- Sæthre, 2014. Å tilrettelegge for at studentene skal lykkes. Bergen: @haas1 – forlag
- Tinto, V. (1993) *Leaving College: Rethinking the Causes and Cures of Student Attrition*, 2nd Edition, Chicago: University of Chicago Press.
- Tveiten, S. (2013). *Veiledning – mer enn ord...* Norge: Fagbokforlaget

Vedlegg 1: Manuskript til digital bildefortelling

Hei og hjertelig velkommen som student innenfor økonomi- og administrasjonsfag ved Høgskolen i Lillehammer. Denne presentasjonen skal gi deg en kort innføring i noe av det du kan vente deg i tiden fremover.

Høgskolen i Lillehammer er en mellomstor høyskole i norsk målestokk og studiemiljøet innen økonomi- og administrasjonsfag likeså. Fordelen med å ikke være for stor er at det gir oss fagansatte muligheten til en tettere oppfølging av dere som enkeltstudenter enn hva som er mulig ved et universitet eller en større høyskole. Døra til kontorene våre står ofte åpen - eller i alle fall på gløtt, og det er som regel bare å stikke innom dersom det er noe dere lurer på.

Rent faglig kommer de av dere som har startet på bachelor i økonomi og administrasjon til å stifte nærmere bekjentskap med disse personene nå i første semester.

- Henning Bueie (Matematikk og informasjonsbehandling)
- Eirik Holm (Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse)
- Marit Elvsås (Markedsføring)

Og senere i studiet vil du møte alle disse hyggelige og dyktige foreleserne (bilder av forelesere vises på skjerm):

Selv om fagmiljøet vårt ikke er veldig stort, har vi et sterkt fokus på å levere høy kvalitet både på undervisning og forskning. Våre fagansatte benytter i stor grad moderne teknologi i forelesningene og vi publiserer forskning innen våre fagfelt i anerkjente internasjonale tidsskrifter. Sånn sett kan du føle deg trygg på at den faglige kvaliteten er god på det studiet du har startet på.

Som student er det imidlertid ikke bare det faglige som er viktig. Og da er det greit at det finnes massevis av tilbud også utenfor auditoriet. Her ser dere et lite knippe av hva man kan bruke fritiden på i Lillehammer regionen:

Studietiden kan bli en av de aller beste periodene i hele livet ditt, dersom du bestemmer deg for å gjøre mest mulig ut av det. Joda, det kommer til å bli en del slit og hardt arbeid. Det er mange sider som skal leses, mange arbeidskrav som skal leveres, og ikke minst mange eksamener som skal bestås. Men midt oppi alt dette håper vi også du vil finne gleden i det å lære deg nye ting og bli kjent med mange nye spennende mennesker. Og rosinen i pølsa er at du kan gjøre alt dette i en av de aller fineste byene i hele Norge.

Et lite tips til slutt: sett deg noen konkrete målsetninger for studiet når du kommer hjem i dag – og tenk over hva du må gjøre hvert semester, hver uke, ja til og med hver dag for at du skal nå de målsetningene du har satt deg.

Alle vi i fagstaben ønsker deg lykke til med studiene og håper at nettopp du blir å se på avslutningsbildet om 3 år!

Vedlegg 2: HiL Start 2015 – gruppebasert Quiz

HiL Start 2015 - Quiz

Denne quizen består av 30 spørsmål. Endelig frist for å levere inn denne Quizen er kl. 14.00. Jeg vil da lukke lenken slik at det ikke vil være mulig å sende inn svar. Derfor; sørg for at dere har litt tid før 14.00 til å sende inn. Alle spørsmålene må besvares (hvis ikke er det ikke mulig å sende inn). Les hele Quiz-teksten før dere starter. Flere av spørsmålene mot slutten krever at dere beveger dere rundt på Høgskolen og det kan derfor være lurt å fordele noen arbeidsoppgaver innad på gruppa. Skriv inn e-post adressen til ALLE gruppedeltakerne. Sørg her for at dere bruker den e-posten som dere har registrert i systemet på HiL. Disse vil bli brukt til å verifisere at du har deltatt på HiL Start 2015.

Lykke til!

* Required

Gruppenavn *

Skriv inn navnet på gruppa!

e-post deltaker 1

e-post deltaker 2

e-post deltaker 3

e-post deltaker 4

e-post deltaker 5

e-post deltaker 6

e-post deltaker 7

e-post deltaker 8

Arbeidskrav

Hva er konsekvensen dersom man ikke får godkjent tilstrekkelig antall arbeidskrav i et bestemt emne?

A:	Ingen konsekvens
B:	Må gjennomgå muntlig høring før eksamen
C:	Får ikke gå opp til eksamen i emnet
D:	Får gå opp til eksamen, men må levere arbeidskravene for å få faget på vitnemålet

SVAR: Arbeidskrav *

- A
- B
- C
- D

Studiepoeng

Hvor mange studiepoeng består en Bachelor i økonomi og administrasjon av?

A:	60
B:	80
C:	150
D:	180

SVAR: Studiepoeng *

- A
- B
- C
- D

Forlesere #1

Hvem har emneansvaret i faget «Informasjonsbehandling»?

A:	Henning Bueie
B:	Erik Haugom
C:	Steinar Veka
D:	Christer Thrane

SVAR: Forelesere #1 *

- A
- B
- C
- D

Prising

En spesiell designflaske med en elegant skrukork koster 90 kroner. Uten denne skrukorken koster flasken 80 kroner mer enn korken. Hvor mye koster flasken uten kork og hvor mye koster korken?

A:	FLASKEN KOSTER 80 KR OG KORKEN KOSTER 10 KR
B:	FLASKEN KOSTER 85 KR OG KORKEN 5 KR
C:	FLASKEN KOSTER 90 KR OG KORKEN ER GRATIS
D:	FLASKEN KOSTER 90 KR OG KORKEN KOSTER 10 KR

SVAR: Prising *

- A
- B
- C
- D

Forelesere #2

Hvem har emneansvaret i faget «Markedsføring»?

A:	Henning Bueie
B:	Marit Elvsås
C:	Steinar Veka
D:	Eirik Holm

SVAR: Forelesere #2 *

- A
- B
- C
- D

Støvsugersalg

Tre selgere klarer å selge tre støvsugere på 10 timer. Hvor mange støvsugere klarer seks selgere å kvitte seg med på 70 timer hvis vi antar at de er like flinke til å selge alle sammen?

A:	30
B:	42
C:	54
D:	70

SVAR: Støvsugersalg *

- A
- B
- C
- D

Forelesere #3

Hvem har emneansvaret i faget «Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse»?

A:	Henning Bueie
B:	Marit Elvsås
C:	Steinar Veka
D:	Eirik Holm

SVAR: Forelesere #3 *

- A
- B
- C
- D

Prosentregning

Del tallet 140 i to deler slik at den ene delen er 150% av den andre delen. Hvilke to tall får du?

A:	44 & 96
B:	56 & 84
C:	60 & 80
D:	93,33 & 140

SVAR: Prosentregning *

- A
- B
- C
- D

Fag Høst

Hvilke fire fag går over første semester for dere som følger løpet for Bachelor i økonomi og administrasjon?

A: Matte, statistikk, informasjonsbehandling, strategi

B: Matte, statistikk, informasjonsbehandling, grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse

C: Matte, informasjonsbehandling, markedsføring, grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse

D: Matte, informasjonsbehandling, strategi, markedsføring

SVAR: Fag Høst *

- A
- B
- C
- D

Rebus

Hvilket tall får du dersom du legger sammen navnet på auditoriet lengst mot sør og lengst mot nord på HiL? (Altså; bruk bokstavenes plassering i alfabetet som tallene du legger sammen).

A: 2

B: 3

C: 4

D: 8

SVAR: Rebus *

- A
- B
- C
- D

Gjennomsnitt

Hvor mye vil et gjennomsnitt på 100 kroner endres dersom vi har totalt 10 observasjoner og bytter ut en verdi på 100 kroner med en verdi på 1000 kroner?

A:	Gjennomsnittet vil øke med 90 kroner
B:	Gjennomsnittet vil øke med 100 kroner
C:	Gjennomsnittet vil øke med 110 kroner
D:	Gjennomsnittet vil øke med 200 kroner

SVAR: Gjennomsnitt *

- A
- B
- C
- D

Kronekurs

Hva betyr det egentlig at kronen blir svakere?

A:	Vi må betale mindre for utenlandsk valuta
B:	Vi må betale mer for utenlandsk valuta
C:	Utlendinger må betale mer for den norske kronen
D:	Seddelpressen avgir et svakere trykk på norske kroner i forhold til utenlandsk valuta

SVAR: Kronekurs *

- A
- B
- C
- D

Vekstfaktor

Hva er vekstfaktoren ved en økning på 150%

A:	0.5
B:	1.5
C:	2.5
D:	150

SVAR: Vekstfaktor *

- A
- B
- C
- D

Økonomi

Dere har begynt på et studie i økonomi og administrasjon. Hva betyr ordet «økonomi» egentlig?

A:	Penger
B:	Renter
C:	Husholdning
D:	Ressurser

SVAR: Økonomi *

- A
- B
- C
- D

Studiepoeng #2

Hvor mange studiepoeng utgjør full belastning i ett semester?

A:	20
B:	30
C:	60
D:	80

SVAR: Studiepoeng #2 *

- A
- B
- C
- D

HiL

Hva blir den store trappa ved hovedinngangen til Høgskolen i Lillehammer kalt?

A:	«Hovedtrappa»
B:	«The Big Stairs»
C:	«Hollywoodtrappa»
D:	«Traktetrappa»

SVAR: HiL *

- A
- B
- C
- D

Nobel

Hvem av disse kjente økonomene har IKKE fått Sveriges Riksbanks økonomipris til minne om Alfred Nobel (populært kalt «Nobelprisen i økonomi»)?

A:	Eugene Fama
B:	Paul Samuelson
C:	Tim Bollerslev
D:	Robert Shiller

SVAR: Nobel *

- A
- B
- C
- D

Lillehammer OL

Lillehammer hadde som kjent OL i 1994. Hvor mye kostet disse olympiske lekene totalt?

A:	Ca. 2 mrd NOK
B:	Ca. 5 mrd NOK
C:	Ca. 7.5 mrd NOK
D:	Ca. 12.5 mrd NOK

SVAR: Lillehammer OL *

- A
- B
- C
- D

Litteratursøk

Hvilke av følgende nettsteder kan brukes til å søke opp akademisk litteratur?

A:	Scholar.google.com
B:	Alibaba.com
C:	World.journals.com
D:	Search.academic.it

SVAR: Litteratursøk *

- A
- B
- C
- D

Markedsføring

I markedsføring bruker vi begrepet "4 P-er". De 4 P-ene er:

A:	Pass, penger, piller, prevensjon
B:	PR, politikk, prosedyre, profitt
C:	Personell, profesjonalitet, penger, prosjekt
D:	Pris, promosjon, produkt, plass

SVAR: Markedsføring *

- A
- B
- C
- D

Sokker

Moren til blinde Lars Jørgen strikket 25 par sokker til ham: 5 stripe, 5 rutete, 5 prikkete, 5 mønstrede og 5 med ugler som spiller fele. Siden Lars er en tenåring, klarte han ikke å matche sokkene og kastet alle tilfeldig i skuffen. Hvor mange sokker må Lars dra ut før han kan være absolutt sikker på at han holder minst ett matchende par?

A:	2
B:	5
C:	6
D:	10

SVAR: Sokker *

- A
- B
- C
- D

Varm Sjokolade

Hvor mye koster en vanlig kopp varm sjokolade i «miljøkopp» hos Kaffebaren i «STUDENTEN»?

A:	5
B:	10
C:	12
D:	15

SVAR: Varm Sjokolade *

- A
- B
- C
- D

Kunst #1

Hvor henger bildet «Olympic» av Marianna Uutinen på HiL?

- A: Ved Aud A
- B: Ved Aud B
- C: I gangen mot utgang nord
- D: Ved Aud C/D

SVAR: Kunst #1 *

- A
- B
- C
- D

Beta

Hva betyr «Beta» innen (empirisk) finans?

- A: Variansen til en aksje
- B: Samvariasjonen aksjen har med markedsporteføljen
- C: Variansen til markedet
- D: Aksjeprisen for ett år siden

SVAR: Beta *

- A
- B
- C
- D

Bilde av Kunst #1

Hvor henger dette bildet på HiL?

A: Ved Aud C/D

B: Ved Aud B

C: I «STUDENTEN»

D: Utenfor studio 1 og 2 - Filmskolen

SVAR: Bilde av Kunst #1 *

- A
- B
- C
- D

Lesesalen

Hvor ligger lesesalen i forhold til biblioteket?

A: Innerst til venstre på biblioteket

B: Innerst til høyre på biblioteket

C: I midten av biblioteket

D: I etasjen over biblioteket

SVAR: Lesesalen *

- A
- B
- C
- D

Auditorium B

Hvor ligger Auditorium B?

A: Sørhove

B: Østhove

C: Nordhove

D: Vesthove

SVAR: Auditorium B *

- A
- B
- C
- D

Kunst #2

Hvor finner vi dette kunstverket?

A: Ved kantina

B: I «STUDENTEN»

C: Ved Filmskolen

D: Ved biblioteket

SVAR: Kunst #2 *

- A
- B
- C
- D

Trappetrinn

Hvor mange trappetrinn har denne trappa totalt?

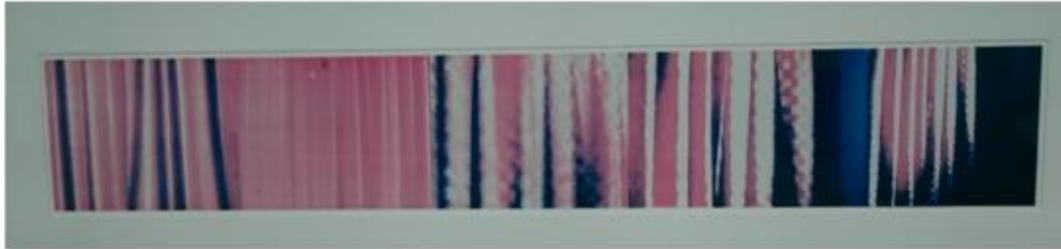
A:	20
B:	24
C:	28
D:	32

SVAR: Trappetrinn *

- A
- B
- C
- D

Kunst #3

Hvor henger dette bildet på HiL?

- A: Utenfor kantina
- B: Utenfor Aud C/D
- C: Utenfor Aud A
- D: Utenfor SOPP Print

SVAR: Kunst #3 *

- A
- B
- C
- D

Vedlegg 3: Caseoppgave og skjema for evaluering av grupper

Case: lansering av nytt produkt eller tjeneste

- Caset består i å komme opp med et nytt produkt eller en ny tjeneste som skal kunne lanseres i et (tenkt) marked!
- Stikkord:
 - Nyskapende (innovativt)
 - Nyttig (behov)
 - Pris (skal kunne dokumentere til en viss grad en fornuftig pris)
 - Marked (skal dokumentere at det er et marked for produktet/tjenesten)
 - Salg og markedsføring (tanker rundt hvordan produktet kan selges, distribueres og markedsføres)

HiL Start 2015

Krav til case

- Hver gruppe skal som minimum gjøre følgende:
 - 1. Illustrere produktet eller tjenesten ved hjelp av tegning eller prototype
 - 2. Foreslå en pris (basert på fornuftige kalkulasjoner)
 - 3. Kartlegge marked
 - 4. Lage kreativt materiale (reklamefilm, annonse for avis, radioreklame, eller lignende)
- Alle i fagstaben går rundt og stiller alle gruppene spørsmål som er relevante for å gi poeng.
- Dere må klare å «selge» inn caset på **maksimalt 5 minutter** til personer i fagstaben, da vi skal rekke å gå rundt for å vurdere alle gruppene!
- Hver gruppe vil bli vurdert ut i fra en samlet totalscore fra fagstaben og vinneren blir kåret ut i fra høyeste gjennomsnittsscore.
- Pokal «Årets HiL Starter for ØKADM» vil bli utdelt til beste gruppe (QUIZ + CASE samlet)

HiL Start 2015

Case rating for fagstaben

Skjemaet brukes til å gi poeng til casene gruppene presenterer. Gi poeng mellom 1 (dårligst) og 30 (best). Skriv kun inn hele tall på hver enkelt gruppe! Send inn skjemaet når du har gitt alle 20 gruppene en poengsum!

* Required

Poenggivers navn *

Your answer

Gruppe 12 *

Your answer

A-laget *

Your answer

18 *

Your answer

Gruppe 7 *

Your answer

Økonomi-Master-Race *

Your answer

MMMSE *

Your answer

Gruppe 16 *

Your answer

Team Trøkk i Trusa *

Your answer

14 *

Your answer

Fantastic five *

Your answer

Wonderteam *

Your answer

Gruppe 2 *

Your answer

Quiz Park Rangers *

Your answer

Gruppe 1 *

Your answer

17 *

Your answer

Gruppe 10 :) *

Your answer

13 *

Your answer

Team IKEA *

Your answer

Drake (gruppe 3) *

Your answer

The Freshmen Plus One *

Vedlegg 4: Spørreskjema benyttet til å evaluere HiL Start 2015

Undersøkelse i forbindelse med oppstart ved Høgskolen i Lillehammer

Høgskolen i Lillehammer har klare målsetninger i forhold til at du som student skal: (1) føle deg velkommen til et godt studie, (2) at du skal ha mulighet til å bli kjente med andre studenter og fagansatte/studieleder, (3) at du får den praktiske informasjon om studiet som er nødvendig og (4) at du tidlig blir kjent med studiets innhold og hvilke forventninger vi stiller til deg som student. I denne korte undersøkelsen ber vi deg svare så ærlig som mulig på spørsmål relatert til disse forholdene. Vi ber deg spesielt tenke over hvordan du føler at disse tingene ble ivaretatt i løpet av den aller første tiden her ved HiL (den første uka). Takk for at du svarer på undersøkelsen og lykke til med studiene!

* Required

Vurdering av ulike forhold ved oppstart av studiene nå i høst. *

På en skala fra 1 til 7 hvor 1 tilsvarer "i svært liten grad" og 7 tilsvarer "i svært stor grad", i hvilken grad følte du at følgende utsagn stemmer i forhold til din opplevelse av oppstarten ved studiet du startet på nå i høst?

	1: I svært liten grad	2	3	4	5	6	7: I svært stor grad
Jeg følte meg velkommen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ble kjent med andre medstudenter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ble kjent med fagansatte ved studiet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ble kjent med studieleder	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg fikk god praktisk informasjon om studiet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg fikk god praktisk informasjon om Høgskolen i Lillehammer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ble kjent med studiets innhold	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ble kjent med hvilke forventninger det stilles til meg som student	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Studieretning *

Hvilket studie startet du på nå i høst?

- Økonomi og Administrasjon
- Organisasjon og Ledelse
- Markedsføring og Ledelse av Turismeopplevelser
- Reiselivsledelse
- Rettsvitenskap
- Barnevern
- Sosialt Arbeid
- Vernepleie
- Internasjonale Studier
- Pedagogikk
- TV-ledelse, TV-regi, eller TV-teknikk
- Psykologi

Alder *

Hva er din alder?

Choose ▼

Kjønn *

Er du...?

- Mann
- Kvinne

Tidligere studier *

Har du studert ved HiL tidligere?

- Ja
- Nei

Tidligere studier *

Har du studert ved en annen institusjon tidligere?

- Ja
- Nei

Kjennskap medstudenter *

Kjente du noen andre studenter på ditt studie før oppstarten i høst?

- Ja
- Nei

Kjennskap medstudenter HiL *

Kjente du noen andre studenter på HiL før oppstarten i høst?

- Ja
- Nei

Andre kommentarer

Her kan du tilføye eventuelle andre kommentarer (ris/ros/forslag til forbedringer).

Your answer

Vedlegg 5: Skjermdumper av kreativt materiale - youtube.com

Hei, og velkommen til denne uformelle omvisningen på Høgskolen i Lillehammer.

Analytics Videobehandler

Omvisning på Høgskolen i Lillehammer

Hil.Økadm
Kanalinnstillinger

sett 487 ganger

Legg til Del Mer

Velkommen!

Analytics Videobehandler

En kort bildefortelling om ØKADM studiet - velkomst til nye studenter

Hil.Økadm
Kanalinnstillinger

sett 97 ganger

Legg til Del Mer

Vedlegg 6: Skjermdumper av studiets Facebook side: HiLØkAd

HiLøkadm
August 17 · 🌐

Velkommen til alle nye studenter! Årets nyvinning, "HiL Start", er ferdig med dag 1. Fagstaben gleder seg til å evaluere casene studentene har jobbet med i morgen tidlig.

See Translation

738 people reached Boost Unavailable

Like Comment Share

Linda Iren Terningen, Eirik Holm, Marit Elvsås and 6 others like this.

Write a comment...

HiLøkadm added 3 new photos.
August 18 · 🌐

Vinnerne av årets HiL Start for ØKADM-studiet er.....: Quiz Park Rangers!! Quiz Park Rangers oppnådde en score på 93% på quiz-delen og 83% på case-delen. Dette ga en samlet totalvurdering av hele HiL Start på 88%. Quiz Park Rangers får dermed ingravert sitt lagnavn på den gjeve pokalen! Team Ikea gjorde også en meget god figur og kom på 2. plass (83% total score) og "The Freshman Plus One" havnet på 3. plass med 77.5% i total score. Vi gratulerer vinnerne og takker alle studentene for en glimrende innsats under HiL Start 2015. En takk også til fagstaben som stilte opp og vurderte alle de gode casene!

See Translation

671 people reached Boost Unavailable

Henning Bueie, Roar Høstaker, Dag Roberto Fonzi and 9 others like this. Chronological ▾

HiLøkadm

Like · Reply · August 18 at 2:56pm

HiLøkadm

Like · Reply · August 18 at 2:57pm